

УДК
[37.091.12:001.89]:005.336.2(06)

Міністерство освіти і науки України

**ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Навчально-науковий центр
«Інститут післядипломної освіти та курсової підготовки»
Навчально-науковий інститут фізичної культури, спорту і здоров'я
Кафедра анатомії, фізіології та фізичної реабілітації

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНЕ СТАЖУВАННЯ

**ФОРМУВАННЯ ОСВІТНІХ І НАУКОВО-
ДОСЛІДНИЦЬКИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У
ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ
ОРТОПЕДАГОГІВ, РЕАБІЛТОЛОГІВ ТА
ПСИХОЛОГІВ**

Черкаси, Україна 23 січня – 10 лютого 2023 р.

Збірник наукових праць

Науково-педагогічне стажування «Формування освітніх і науково-дослідницьких компетентностей у підготовці майбутніх ортопедagogів, реабілітологів та психологів»: Черкаси, Україна 23 січня – 10 лютого 2023 р. - 66 с.

Організаційний комітет

Ілюха Лідія Михайлівна – кандидат біологічних наук, доцент, завідувач кафедри анатомії, фізіології та фізичної реабілітації, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького;

Юхименко Лілія Іванівна - доктор біологічних наук, доцент кафедри анатомії, фізіології та фізичної реабілітації, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького;

Лизогуб Володимир Сергійович - доктор біологічних наук, професор кафедри анатомії, фізіології та фізичної реабілітації, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького;

Коваленко Станіслав Олександрович - доктор біологічних наук, професор кафедри анатомії, фізіології та фізичної реабілітації, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького;

Хоменко Сергій Миколайович – кандидат біологічних наук, доцент кафедри анатомії, фізіології та фізичної реабілітації, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького;

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ-РЕАБІЛОЛОГІВ В УМОВАХ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Омельянович Ірина Миколаївна - кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри психокорекційної педагогіки та реабілітології факультету
спеціальної та інклюзивної освіти

Питання підготовки фахівців у галузі спеціальної освіти, а зокрема реабілітології, є актуальною проблемою сьогодення, оскільки професійна компетентність педагога-реабілолога спрямована, насамперед, на формування науково-теоретико-методичної компетентності. Підготовка кваліфікованого педагога-реабілолога до надання освітніх послуг дітям з психофізичними порушеннями останнім часом стає надзвичайно актуальною.

«Компетентнісний підхід розглядається як одна з підстав оновлення сучасної освіти, оскільки дозволяє ліквідувати розрив між когнітивним, діяльнісним і особистісним рівнями розвитку майбутнього фахівця. Він припускає формування такого нового змісту освіти, який би не зводився лише до його знаннєво-орієнтованого компонента, а охоплював би цілісний індивідуальний досвід вирішення майбутніми фахівцями професійних проблем на підставі здобуття відповідних компетенцій» [3, с. 139].

Однією із навчальних дисциплін освітньо-професійної програми підготовки студентів (другого) магістерського рівня, яка сприятиме формуванню професійних компетентностей вчителя-реабілолога є «Кондуктивна педагогіка».

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Кондуктивна педагогіка» є процес формування у студентів теоретичних знань щодо психологічної і

фізичної самостійності дитини з психофізичними порушеннями та практичних умінь у розвитку рухової сфери дітей означеної категорії.

Метою викладання навчальної дисципліни «Кондуктивна педагогіка» є: формування у студентів професійних компетентностей щодо проведення корекційно-реабілітаційної роботи з дітьми з церебральним паралічем шляхом використання кондуктивної педагогіки; забезпечення командного системного супроводу дитини.

Основними завданнями курсу «Кондуктивна педагогіка» є:

- формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок реабілітаційної роботи з дітьми з дитячим церебральним паралічем шляхом застосування кондуктивної педагогіки;
- розкрити характерні особливості психо-суспільного розвитку та реабілітації дитини з дитячим церебральним паралічем у віці від 1 до 6 років життя;
- обґрунтувати методи і прийоми фізичної реабілітації дітей в залежності від їх типологічних та індивідуальних особливостей;
- розкрити організацію фізичних умов, які створюють дитині з дитячим церебральним паралічем стабілізацію і можливість активності та підготовку дитини до символічної комунікації (у сфері пізнавального, суспільного розвитку та у сфері спілкування).

Засновником Кондуктивної педагогіки був угорський лікар і педагог Андрас Петьо (Andras Pëto) (1893-1967). Кондуктивна педагогіка, яка ще має назву Система керованого навчання розглядається як система зінтегрованих реабілітаційно-навчально-соціальних заходів в корекційно-виховній та реабілітаційній роботі з дітьми з дитячим церебральним паралічем, вона передбачає не тільки фізичну реабілітацію, а й пізнавальний розвиток дитини.

Розвиток фізичних та пізнавальних здібностей дітей з дитячим церебральним паралічем забезпечують педагоги-кондуктори (провідники), які організовують заняття дітей відповідно до розробленої для кожної вікової групи дітей (діти приблизно одного віку з подібним темпом праці). Тому

Науково-педагогічне стажування

студенти мають засвоїти теоретичні знання та опанувати практичні навички володіння даною методикою для того, щоб успішно використовувати її під час професійної діяльності, оскільки Кондуктивна педагогіка «об'єднує педагогічні і реабілітаційні засоби в одній програмі та має на меті виховання рухових навичок для досягнення побутової і соціальної адаптації через усвідомлення рухового дефекту і закріплення вміння концентрувати увагу та волю на досягненні кожного поставленого в цей момент завдання» [2, с. 12-13].

Кондуктивна педагогіка керується такими основними дидактичними принципами: системності; систематичності; поєднання теорії з практикою; наочності; свідомості; цілеспрямованості; ефективності засвоєння знань, умінь та навичок і не перенавантаження; індивідуалізації, всебічної багатопрофільності і взаємозв'язку в навчанні всім функціям; поступового підвищення складності. А також керується принципами тривалості досягнень, вміння користуватися ними і постійно їх вдосконалювати; принципом повторення і закріплення дій; принципом педагогічного оптимізму. Знання основних дидактичних принципів та принципів спеціальної дидактики студенти отримують під час вивчення таких дисциплін як «Психолого-педагогічні основи корекційно-виховної роботи», «Психолого-педагогічні технології».

Компетентнісний підхід у вищій освіті розглядається як теоретико-організаційно-практичний результат навчання майбутніх фахівців то набуття компетенцій відбувається поступово і передбачає визначення кінцевого рівня сформованості компетентності конкурентноздатного фахівця у галузі спеціальної педагогіки. Так, після вивчення навчальної дисципліни «Кондуктивна педагогіка», відповідно до освітньо-професійної програми студент має оволодіти такими фаховими компетентностями, які передбачають здатність:

- розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з порушеннями функцій опорно-рухового апарата;

- оцінювати межі власної фахової компетентності, приймати рішення та продовжувати навчання та/або підвищення професійної кваліфікації відповідно до наявних потреб і запитів;
- використовувати ефективні корекційно-розвивальні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з порушеннями функцій опорно-рухового апарата та доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення;
- здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем спеціальної та інклюзивної освіти;
- ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з порушеннями функцій опорно-рухового апарата на засадах партнерства;
- до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з порушеннями функцій опорно-рухового апарата в умовах спеціального та інклюзивного освітнього середовища;
- застосовувати сучасні реабілітаційні технології у роботі з особами з порушеннями функцій опорно-рухового апарата;
- до розробки та реалізації корекційно-реабілітаційних програм для осіб з порушеннями функцій опорно-рухового апарата із застосуванням сучасних методів і засобів психолого-педагогічної реабілітації.

Отже, майбутній вчитель-реабілітолог під час вивчення навчальної дисципліни «Кондуктивна педагогіка» має засвоїти теоретичні знання та практичні навички, які необхідні для набуття достатнього рівня компетентності конкурентноздатного фахівця спеціальної освіти.

Список використаних джерел:

1. Альошина А., Бичук О., Суворова Т. Сучасні методи фізичної реабілітації дітей, хворих на дитячий церебральний параліч // Молодіжний науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. – 2018. – № 29. – С. 76-81.

Науково-педагогічне стажування

2. Завгородня В. А., Светлова О. Д., Омелянович І. М. Особливості методів фізичної реабілітації осіб з дитячим церебральним паралічем // Корекційна педагогіка. Вісник «Української асоціації корекційних педагогів». К. : ТОВ «ДІА», № 1. 2023. – С.11-15.
3. Мартинчук О.В. Копетентнісний підхід як концептуальна основа становлення змісту підготовки майбутніх логопедів до роботи в умовах інклюзивного навчання // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. Випуск 26. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – С. 138-143. ISBN 2310-0893.
4. Романишина Н. Доказова база фізичної реабілітації при дитячому церебральному паралічу // Реабілітаційні та фізкультурно-рекреаційні аспекти розвитку людини (Rehabilitation & recreation). 2017. № 1. – С. 20-28.
5. <https://web.archive.org/web/20100308022309/http://peto.hu/>